

JIM/

Nærings- og fiskeridepartementet
Stortingets Næringskomite

Høring – NOU 2016:16 Et fremtidsrettet kvotesystem (Eidesen-utvalget)

Fiskebåt viser til høring av Eidesen-utvalgets innstilling om det fremtidige kvotesystemet i fiskeriene. Hovedelementene i forslaget er:

- et nytt kvotesystem der alle fartøyer får en fast andel av totalkvoten
- en tidsubegrenset sammenslåingsordning
- et årlig kvoteleieordning
- økt skattlegging av ressursrenten i fiskeflåten

Fiskebåt mener det åpenbart er rom for forbedringer og forenklinger av dagens kvotesystem. Det er også behov for å skape ro og stabilitet rundt strukturordningene for fiskeflåten. Fiskebåt mener at Eidesen-utvalget har levert et godt bidrag til denne diskusjonen. Fiskebåt støtter utvalgets ønske om at et fremtidig kvotesystem bør legge til rette for økt effektivitet og fleksibilitet, og samtidig ha legitimitet blant fiskerne og befolkningen.

Det er en krevende oppgave å endre et kvote- og struktursystem som er bygd stein på stein gjennom mange år. Dagens kvotesystem har bidratt til en moderne og lønnsom fiskeflåte. Fiskebåt mener at det gjennom enkle grep er mulig å forenkle dagens kvotesystem, og oppnå mange av de samme fordelene som Eidesen-utvalget ønsker å oppnå ved et nytt kvotesystem med hensyn til effektivitet, fleksibilitet og legitimitet. Fiskebåt er likevel åpen for å diskutere et nytt kvotesystem etter de retningslinjer som Eidesen-utvalget foreslår. Det er imidlertid nødvendig at diskusjonen skjer med utgangspunkt i de fiskeripolitiske premissene som er nedfelt i dagens kvotesystem. Dette gjelder ikke minst stabilitet i kvotefordelingen, og tilbakefall av strukturkvoter til fartøygruppene.

Det viktigste punktet i Eidesen-utvalgets forslag om et nytt kvotesystem er at aktive fiskefartøyer gis en fast andel av totalkvoten som er til fordeling. Et slikt kvotesystem vil kunne legge til rette for større fleksibilitet og fremtidig kvotesamarbeid på tvers av dagens fartøygrupper. Dette kvotesystemet bygger samtidig på noen svært sentrale forutsetninger, herunder:

- at det må etableres faste kvotefordelingsnøkler for alle regulerte bestander
- at det må etableres tidsubegrensede strukturkvoter
- at det må gjennomføres en konvertering av eksisterende tidsbegrensede strukturkvoter til tidsubegrensede kvoter
- at avkortning ved bruk av strukturvoteordningen må opphøre

Fiskebåt mener det vil være uheldig og hensiktsløst å starte en diskusjon i næringen om endringer i kvotefordelingsnøklerne før varigheten i strukturvoteordningen er politisk avklart. Fiskebåt mener også at det vil være vanskelig å gjennomføre en konvertering av tidsbegrensede strukturkvoter til tidsubegrensede strukturkvoter før det eventuelt er bred politisk enighet om en slik løsning.

Fiskebåt viser til at næringen allerede har vært gjennom en lignende konvertering i 2005. Nesten alle fiskebåtrederiene som hadde strukturert i forhold til de tidligere tidsbegrensede

enhetskvoteordningene på 13 og 18 år, valgte å benytte seg av muligheten til å konvertere kvotene til tidsubegrensede strukturkvoter. Samtidig valgte mange å benytte den tidsubegrensede strukturkvoteordningen i 2005. Det var svært uheldig for tilliten og forutsigbarheten til rammebetingelsene i næringen når nye og konverterte strukturkvoter ble omgjort til tidsbegrensede kvoter i prosessen etter valget i 2005. Omgjøringen ble prøvd rettslig gjennom Volstad-saken, og Høyesterett gav i plenum staten medhold med knappst mulig flertall (9-8). En viktig premis for flertallet i Høyesterett var at Volstad ikke ville lide noe stort økonomisk tap fordi strukturkvotene etter utfallet av perioden skulle falle tilbake til de respektive fartøygruppene. Fiskebåt mener det er en selvfølge at utgåtte eller avkortede strukturkvoter skal falle tilbake til de respektive fartøygruppene, og konstaterer at Eidesen-utvalgets innstilling på en uheldig måte bidrar til usikkerhet rundt dette.

Fiskebåt er forundret over at utvalget foreslår å videreføre gjeldende regionale begrensninger i adgangen til langsiktig struktursamarbeid. Dette er ikke i tråd med store deler av næringens anbefalinger, og vil motvirke den fleksibilitet og effektivitet som Eidesen-utvalget ellers etterspør.

Fiskebåt konkluderer med at før Stortinget har avklart premissene i en eventuell ny strukturkvoteordning (sammenslåingsordning), vil det være vanskelig og lite hensiktsmessig å realitetsbehandle spørsmålet om et nytt kvotesystem etter de linjer som Eidesen-utvalget foreslår. Det samme gjelder spørsmålet om beskatning av ressursrenten i fiskeriene.

Fiskebåt mener at dette innebærer at Nærings- og fiskeridepartementet i første omgang bør starte med å forenkle og tilpasse dagens kvotesystem, og Fiskebåt viser til at Eidesen-utvalget har flere gode forslag som ikke hviler på endringer i selve kvotesystemet. Fiskebåt mener blant annet at følgende saker kan følges opp:

- fjerne (evaluere) dagens kvoteavsetninger som bonus for levendelagring, ferskfiskordningen, rekrutteringsordningen m.m.
- fjerne (reduere) regionale bindinger
- fjerne kondemneringskravet ved bruk av strukturkvoteordningen
- endre dagens avkortningsregler, og vurdere nye fiskeslag inkludert i strukturkvoteordningen
- etablere en kvoteleieordning som erstatning for slumpfiskeordningen m.m.
- rydde opp i kvoteutnyttelsesbestemmelsen
- evaluere splittingsreglene
- åpne opp for større spesialisering gjennom å fjerne kvotebindinger (løse opp kvotepakker)
- endre kvotetakene til for eksempel torskeekvivalenter for å legge til rette for spesialisering
- endre antall grupper i kystflåten

Fiskebåt mener samtidig at interessen for å utnytte strukturkvoteordningen vil være beskjeden inntil Stortinget har avklart varigheten i ordningen. Det kan derfor være nødvendig å etablere overgangsordninger mellom dagens og en eventuell ny strukturkvoteordning.

Vennlig hilsen

FISKEBÅT

Audun Maråk

Jan Ivar Maråk

Kopi: Fiskeridirektoratet
Norges Fiskarlag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.

